

Bilbon, Plaza Barriko egoitza berrian egin dute euskaltzain osoek hileroko batzarrea 1991ko urriaren 21ean, goizeko hamarretan. Bildu dira: J. Haritschelhar burua, J.M. Lekuona buruordea, J.M. Satrustegi idazkaria, J.A. Arana Martija diruzaina, P. Altuna, P. Charritton, X. Diharce, A. Irigoien, E. Knörr, F. Krutwig, B. Oihartzabal, F. Ondarra, Tx. Peillen, P. Salaburu, L. Villasante eta P. Zabaleta, euskaltzainak; J.L. Lizundia euskaltzain urgazle idazkariordea.

J.L. Davant, E. Larre eta J. San Martin jaunek ezin etorria adierazi dute.

Euskal Herriko Unibertsitatean iragan-berri diren hauteskundeetan errekoordetza lortu duten P. Salaburu eta P. Goenaga zoriendu ditu euskaltzainburuak.

Egoitza berrian sartzean, Euskaltzaindiaren poza eta esker-ona aitortu ditu J. Haritschelhar jaunak. Azken batzarreko agiria onartu da.

Euskara Batuaren batzardea

Euskaltzaindiak ordinalai buruz 1971an onartutako puntu nagusiak laburki bilduz hasi du bere proposamen-txostena Euskara Batuko Batzardeak. Bete izan ez diren zenbait gauza aipatzen ditu gero. A. Irigoien eta X. Kintanak euren oharrak egin dizkiote idatziz batzardearen proposamenari. Irigoien ustez, artikularen eta deklinabidearen markak marra baten bidez ipini behar lirateke, *Alfonso III-ak*, *-ari*, bezala. Numero arabiarretan, ordea, puntu batez ipini daiteke marra-rik erantsi nahi ez balitz, hala nola 3. *kapitulu*a. Zilegi dela, bestalde, 1.^a, 3.^a eta horrelakoak ipintzea, hala nola 5^a, 6^a alea eta abar. Jokabidea bateratu nahi dugun ala ez, erantzun dio P. Altunak.

X. Kintana ados dator batzardearen proposamenarekin, baina ez du ikusten erromatar zenbakiekin ere *garren* horren ordez puntua ipini behar den, inguruko hizkuntzek ez dutelarik erabiltzen. Euskaraz irakurketa nahasten duelako batzuetan esan da, eta batez ere arau orokorraren mesedetan, bereizketarik ez egitea komenigarriago ikusi da.

Eztabaidaren ondoren proposamena egokiturik, erromatarren nahiz arabiarren zenbakien artean bereizketarik egin gabe *garren* hitzaren esanahia adierazte-

ko orain arte erabili diren formen artean, puntu bat ezartzea hobesten du Euskaltzaindiak. Marka honi artikulua nahiz kasuen adierazpena erantsiko zaio, hala behar balitz, edozein sintagmarekin gerta ohi den bezala: *Alfonso II.ak, Karlos V.ari eta abar.*

Esaldi berean bi zenbaki edo gehiago baldin badatoz elkarren ondoan, puntua azkenekoan ezartzea ere aski izan daiteke: *V, VI eta VII. mendeetan.*

Hamasei euskaltzainen artean bozketa egin da, eta hauetako 12 proposamenaren alde azaldu dira; 3 txartel atera ditu beste proposamenak, eta zuri bat egon da.

Gehiengo nagusiaz onartu da beraz erabakia.

Kanpo-izendapena

Euskaraz bozgora ongienik irakurtzen duten eskolaumeentzat Eusko Jaurlaritzako Euskara Zerbitzuak antolatu duen Abelino Barriola sarirako ordezkaria izendatzea eskatzen zaio, gutun baten bidez, Euskaltzaindiari. P. Altuna joango da, eta ezinean Miren Azkaratek ordezkatu du.

Eskuarteko gaiak

Iragan asteko urriaren 18an L.L. Bonaparteren idazlanen bilduma aurkeztu zela Iberdrolaren Bilboko bulegoetan, aditzera eman du euskaltzainburuak. Argitarapen hau prestatzen egindako lan haundiagatik zoriondu du J.A. Arana Martija.

ETXE-SARTZE ofiziala

Eusko Jaurlaritzako lehendakaria Jose Antonio Ardanza eta Nafarroako Gobernuko burua Juan Kruz Alli jaunak iritsi orduko eman zaio hasiera, eguerdiko hamabietan, Plaza Barriko egoitzaren mustutze edo inaugurazioari. Behereko aretoan egin da ospakizuna eta mahaiburuan eseri dira aipatutako bi agintari nagusiekin, J. Haritschelhar euskaltzainburua, Josu Ortuondo Bilboko alkatea, Tomas Uribeetxebarria Bizkaiko Aldundiko Kultura diputatua, J.A. Pradera diputatu nagusiaren orde, Alberto Ansola eta Eli Galdos, Araba eta Gipuzkoako diputatu nagusiak. Jarleku berezietan, bestalde, Eusko Jaurlaritzako eta Nafarroako Gobernuko Kultura Sail eta Euskara Zerbitzutako arduradunekin batera hiru Diputazioetako ordezkariak eta Luis Maria Larrea Bilboko gotzaia egon dira.

Unibertsitateetako eta euskal kultur elkarte nagusietako partaideekin batera Euskal Herriko alderdi politiko gehienetako burukideak ere etorri dira.

Hasieran esan direnez bestalde, E. Erkiaga euskaltzaina, J. Allières eta J. Bilbao euskaltzain ohorezkoak eta urgazle hauek aipa ditzakegu: X. Aranburu, P.

Arregi, G. Aurrekoetxea, R. Badiola, F. Barrenengoa, J. Berrojalbiz, R. Camblong, A. Eguzkitza, A.M. Etxaide, J.A. Etxebarria, Juan Manuel Etxebarria, K. Etxenagusia, X. Gereño, P. Goenaga, J.L. Goikoetxea, J. Intxausti, A. Iñigo, J.M. Iriondo, X. Kintana, D. Landart, M.P. Lasarte, A. Muniategi, J. Oleaga, J.A. Retolaza, K. Rotaetxe, M. Ruiz Urrestarazu, I. Segurola, P. Uribarren, P. Urkizu, Andres Urrutia, X. Videgain eta J.J. Zearreta.

Josu Ortuondo Bilboko alkateak ongietorria eman die batzartuei.

Euskaltzainburuak gero, egun haundia dela Euskaltzaindiarentzat esanez, duela berrogeita hamabost urte Jose Antonio Agirre lehendakariak Azkue zenari hitzemandako egoitza gogoratu du, hitz hura gaur bete dela aitortuz. Bide luze horretan eskaintza gauzatzen ahalegindu diren agintariak aipatu ditu denei eskerrik beroenak eman dizkielarik. Zor haundi hau ordaintzeko ez du lana beste ondasunik Euskaltzaindiak, eta lanaren bidez burutuko duela bere eginkizuna, hitzeman du.

Tomas Uribeetxebarria Kulturako diputatuak bere aldetik, J.A. Pradera diputatu nagusia atzerrian dela esan du, eta atsegin duela garrantzi honetako eginkizunean berak ordezkatzea. Gainditu behar izandako oztopo eta zailtasunak atzean utzirik, hizkuntzak uztartzen duela gizarte bat, esan du, eta euskarak beteko duela gure artean eginkizun hau.

Juan Kruz Alli Nafarroako Gobernuak buruak bere txostenean Euskaltzaindiarekin sorreratik Nafarroak izandako lotura, eten gabe emandako babesa eta dirulaguntza, hala nola lurralde hartan egindako ekintza akademiko eta jardunaldiak aipatu ditu, horrela jarraitzeko xedea azalduz. Zorixarrez euskara politikaz kutsaturik datorkigula aspalditik bere kaltetan, esan du, kultura altxorreko herrien nortasun- agiri eta berezitasun nagusia delarik hizkuntza. Akats hori gainditu beharra ikusten du, eta mintzaira zahar hau zaintzen duen elkargoak alderdi politiko guztien laguntza merezi duela, aitortu du.

Jose Antonio Ardanza Eusko Jaurlaritzako lehendakariak egun honen garrantzia aipatu du bertan burutzen diren urrats guziak kontuan izanik, eta behar den dirulaguntza eta babesa eskaini dizkio gerora ere Euskaltzaindiari, honako bi eskariotan erantzun tinkoa finkatuz: Euskal Herri osoko erakundea denez, euskara guztien ondareztat hartzen lagundu behar die herritar guztiei, alderdikeriak eta taldekeriak baztertuz. Eta jakina, Euskaltzaindiak, bereziki, hizkuntzari dagozkion arazoetan jakin behar du zentzuz eta batasunez jokatzeko, norberaren uste eta iritziei amore emanez, hizkuntza gaurko premietara moldatu behar duen akademia bati dagokion gisara lan eginez. Bigarren oharra lanen bizkortasunari dago, ez geroko gerora atzeratuz, lan moldeak astindu eta hartutako eginkizunak epe barruan burutzen saiatuz. Hitz batez, Euskal Herriak duen presa azaldu du eta molde berberaz erantzutea eskatu dio Euskaltzaindiari.

Dialektologia Biltzarra

Jarraian, Nazioarteko Dialektologia Biltzarrari hasiera eman zaio J.A. Arana Martijaren "Bonaparte, Europako dialektologia eta euskalkiak" izeneko hitzaldiarekin.